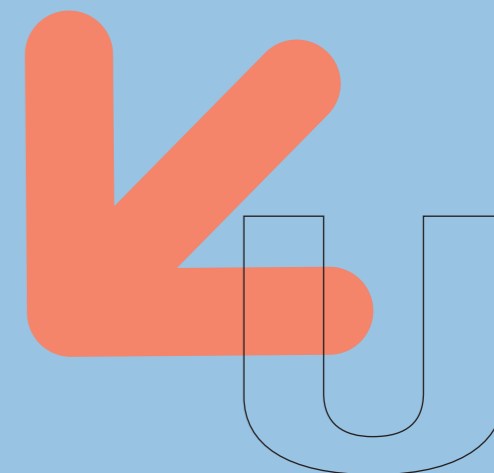
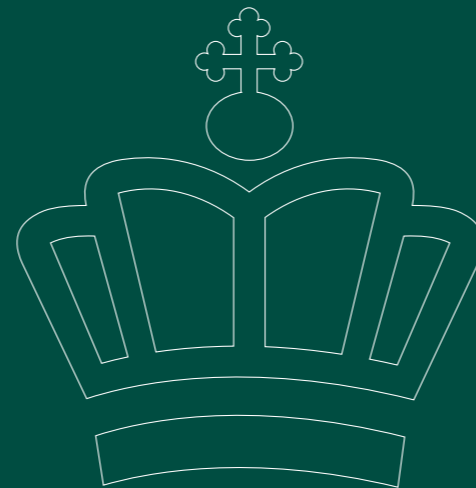

Af alle uddannelsessområder er det merkantilt/samfundsvidenskabelige område det mest fleksible. Historisk set har udbuddet for disse uddannelser tenderet til at skabe sin egen efterspørgsel. Der er betydelig substitution mellem handels- og kontorområdet inden for de erhvervsfaglige uddannelser og de samfundsvidenskabelige videregående uddannelser: Markedsøkonomer (KVU), HA, HD (MVU) og de lange økonomi- og forvaltningsuddannelser.

I fremtiden vil HK-udbuddet med de nuværende uddannelsesmønstre ikke vokse så kraftigt, mens udbuddet med videregående uddannelser vil vokse ganske kraftigt.

HK-uddannelserne har traditionelt vist sig meget fleksible og har kunnet holde et ledighedsniveau, der svarer til den samlede ledighed i arbejdsstyrken. Grupper som DJØF-uddannelserne vil vokse ganske kraftigt. Men med den historiske trend, der har været i efterspørgselsstigningen, vil der formentlig fortsat være en rimelig balance mellem udbud og efterspørgsel.

Det merkantilt/ samfundsvidenskabelige område

Uddannelse og arbejdsmarked

De merkantile og samfundsvidenskabelige uddannelser og deres arbejdsmarked

Uddannelse og arbejdsmarked

De merkantile og samfundsvidenskabelige uddannelser og deres arbejdsmarked

Publikationen indgår i Institutionsstyrelsens serie
Statistiske analyser af uddannelserne som nr. 4 - 1999

Omslag: Kontrapunkt

1. udgave, 1. oplag, december 1999, 500 stk.

ISBN 87-603-1629-2

ISBN (WWW) 87-603-1631-4

Udgivet af Undervisningsministeriet,
Institutionsstyrelsen.

Statistik- og informationskontoret 1999.

Bestilles (UVM -0077) hos
Undervisningsministeriets Forlag
Strandgade 100D
1401 København K
Fax. 3392 5219
E-mail: forlag@uvm.dk
Tlf. 3392 5220
eller hos boghandlere

Trykt på svanemærket papir med vegetabiliske farver.
Trykt af J.H.Schultz Grafisk A/S, som har licens til brug af svanemærket,
er ISO 14001 miljøcertificeret og ISO 9002 kvalitetscertificeret.

De merkantile og samfundsvidenskabelige uddannelser og deres arbejdsmarked

Forord

Denne analyse er et led i en lille serie, der kortfattet belyser uddannelsesstatistikken og fremskrivningerne for udvalgte fagområder og deres samspil med arbejdsmarkedet. Først gennemgås de nyeste tal for antallet af optagne helt frem til 1999 og et eksempel på den forskydning, der sker i uddannelsernes beskæftigelsesandele. Dernæst gengives længere tidsserier for tilgang, bestand og fuldførte samt arbejdsstyrke og ledighed. Endelig gives i sidste afsnit nogle eksempler fra fremskrivningsmodellerne. I bilag bagerst er uddannelsesgrupperinger og forkortelser.

Indledning

Det merkantile og samfundsvidenskabelige uddannelsesområde hænger i høj grad sammen anskuet ud fra en arbejdsmarkedsmæssig synsvinkel. Der er en betydelig grad af vertikal substitution mellem f.eks. handels- og kontorområdet på det erhvervsfaglige niveau og samfundsuddannelserne på KVVU-niveau (markedsøkonomer mv.), på MVU-niveau (HA, HD) og LVU-niveau (økonomer, jurister, forvaltningsuddannede, sociologer mv.).

I mange private virksomheder i fremstillings- og servicesektoren arbejder HK-uddannede inden for administration og IT, markedsøkonomer, HA'ere, HD'ere, cand. Merc'ere mfl. side om side. På offentlige arbejdspladser i stat, amt og kommune udfører HK'ere, DJØF'ere mv. funktioner, der er tæt tilknyttede.

Der er ikke kun substitution inden for det samfundsfaglige område. Også mellem f.eks. det tekniske og merkantilt/samfundsvidenskabelige område er der tæt forbundne funktioner. Ofte udfører ingeniører arbejde, der ikke er ingeniørfagligt, men snarere hører under økonomi og management i bredere forstand. Også mellem det merkantile område og det humanistiske (herunder erhvervsproglige) er der glidende overgange i ar-

bejdsområder. Der er glidende overgange mellem HK'eres og socialrådgiveres funktioner i den kommunale forvaltning etc.

Højere handelseksamen, hhx er medtaget i denne analyse, selvom det ikke er en erhvervskompetencegivende uddannelse, da der fortsat er en højere andel, der går direkte ud på arbejdsmarkedet end fra de øvrige gymnasiale uddannelser.

De nyeste optagelsestendenser

Nedenstående oversigt over optaget under Den Koordinerede Tilmelding i perioden 1994-1999 til det samfundsvidenskabelige område, viser en meget stor stabilitet. I fem år i træk har niveauet ligget på ca. 11.000.

Tabel 1

Optaget til det merkantile/samfundsvidenskabelige område i perioden 1994-1999.

	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Jura	1070	1077	1104	1103	1076	1122
Økonomer	899	743	699	689	729	609
Samf. adm/politologi	741	572	617	655	704	717
HA/HD/cand. merc	3875	3340	3469	3231	3337	2928
Samfundsvidenskab på universiteter	4027	3986	4083	3959	3873	3983
Samfundsvidenskab på handelshøjskoler	2614	2410	2258	2331	2199	2106
Socialrådgiveruddannelsen	606	678	815	854	684	789
Markedsøkonomuddannelsen	971	891	719	770	796	850
1-årige hhx	2965	3099	3224	3175	3245	3299
Alle samfundsvidenskabelige uddannelser	11183	11064	11099	11089	10797	11027
Merkantil EUD (1. og 2. Skoleperiode) ¹		9.142	8.287	7.645	9952	8977

Note : 1 : Tal fra SOT, den samordnede tilmelding til ungdomsuddannelserne. 1995-1999.

Kilde : KOT og SOT.

Et eksempel på udvikling i uddannelsernes beskæftigelsesandele

Mens HK's personale i stat, amt og kommune i absolutte tal har ligget nogenlunde stabilt fra 1980 til 1996, har de samfundsvidenskabelige uddannelser på MVU- og LVU-niveau øget deres beskæftigelsesandele.

Tabel 2

Ansatte i den offentlige forvaltning i absolutte tal og procentvis fordeling på uddannelsesgrupperinger i 1980 og 1996.

1980	Absolutte tal			Procentvis fordeling		
	Stat adm.	Amt adm.	Komm. adm.	Stat adm.	Amt adm.	Komm. adm.
HK	14447	204	26459	76%	57%	85%
MVU-Samfund	642	14	3244	3%	4%	10%
LVU-Samfund	3904	140	1257	21%	39%	4%
Total	18993	358	30960	100%	100%	100%
1996	Absolutte tal			Procentvis fordeling		
HK	14866	2048	26113	66%	59%	80%
MVU-Samfund	1119	350	4555	5%	10%	14%
LVU-Samfund	6433	1077	1824	29%	31%	6%
Total	22418	3475	32492	100%	100%	100%

Kilde: AKF med udgangspunkt i tal fra Danmarks Statistik

Inden for statsadministrationen steg de samfundsvidenskabelige LVU-kandidaters andel fra 21 til 29 % og inden for den kommunale administration fra 4 til 6 %. HK'ernes andel faldt fra 85 til 80 %, men udgjorde i 1996 fortsat hele 4/5 af det samlede antal beskæftigede.

En lignende udvikling i beskæftigelsesandele har man set inden for de private fremstillings erhverv og serviceerhverv.

Udviklingen i tilgang, bestand og fuldførte samt fuldførelsesprocenter

I 1960'erne og 1970'erne ekspanderede det samfundsvidenskabelige område inden for de videregående uddannelser markant. Fra 1977 indførtes adgangsregulering, og tilgangen blev dæmpet betydeligt. I 1980'erne blev optaget igen friere.

Som vist i nedenstående tabeller er tilgangen til hhx og de erhvervsøkonomiske studier blevet mangedoblet i perioden siden 1978. Også økonomistudierne på universiteterne (cand. polit., cand. oecon. mv.) og forvaltningsuddannelserne har flerdoblet deres tilgang.

Socialrådgiverstudiet fik tilgangen mere end halveret fra 1978 til 1990, men herefter er på ny sket en fordobling, så tilgangsniveauet er tilbage på niveauet fra 1978. De merkantile uddannelser, erhvervsfaglige uddannelser og jura har haft et mere stabilt niveau. De merkantile uddannelsers tilgang steg i første halvdel af 1980'erne. Herefter har der været stagnation. Tilgangen til jura steg moderat fra 1978 til 1990 og har siden været stabil.

Tabel 3.

Tilgang, bestand og fuldførte for hhx, fler-årig. Indeks 1995=100

	1978	1980	1982	1984	1986	1988	1990	1992	1994	1996
Bestand	3.472	6.745	10.924	11.928	12.829	15.210	18.385	19.341	17.882	24.640
Bestand, index	14	27	44	48	52	62	75	78	73	100
Tilgang	2.043	4.314	6.300	6.517	7.036	8.176	9.324	10.078	8.493	9.480
Tilgang, index	22	46	66	69	74	86	98	106	90	100
Fuldførte	1.260	1.529	3.290	4.939	5.486	6.335	6.351	8.607	8.798	7.284
Fuldførte, index	17	21	45	68	75	87	87	118	121	100
Fuldførelses-Procenter	72	74	75	81	82	90	92	91	86	

Note: Tabellen indeholder tal fra den gamle hhx og den nye 3-årige hhx, der startede 1.8.95, hvorfor uregelmæssigheder kan forekomme, specielt omkring i bestandstal i 1996.

Kilde : Danmarks Statistik og egne beregninger.

Fuldførelsesprocenten på den flerårige hhx har vist en bemærkelsesværdig stigning. Mens den op til 1986 lå på et niveau mellem 70 og 80 har den efter 1986 ligget på ca. 90 procent.

De nyeste tal for udviklingen efter ændringen af hhx til en 3 årig sammenhængende erhvervsgymnasial uddannelse tyder forsat på et niveau tæt ved 90 procent.

Tabel 4.

Tilgang, bestand og fuldførte for 1-2. skoleperiode, merkantil erhvervsuddannelse.

	1978	1980	1982	1984	1986	1988	1990	1992	1994	1996 ¹
Bestand	18.715	21.796	21.901	21.748	20.467	23.494	22.859	22.059	18.868	14.167
Bestand, indeks	132	154	155	154	144	166	161	156	133	100
Tilgang	18.547	21.936	22.256	21.545	20.345	23.359	22.388	21.985	18.023	13.061
Tilgang, indeks	142	168	170	165	156	179	171	168	138	100
Fuldførte	15.121	18.891	21.288	20.893	19.363	21.071	21.513	18.263	17.862	11.184
Fuldførte, indeks	135	169	190	187	173	188	192	163	160	100
Fuldførelses- Procenter	92	94	93	93	93	94	96	84	90	

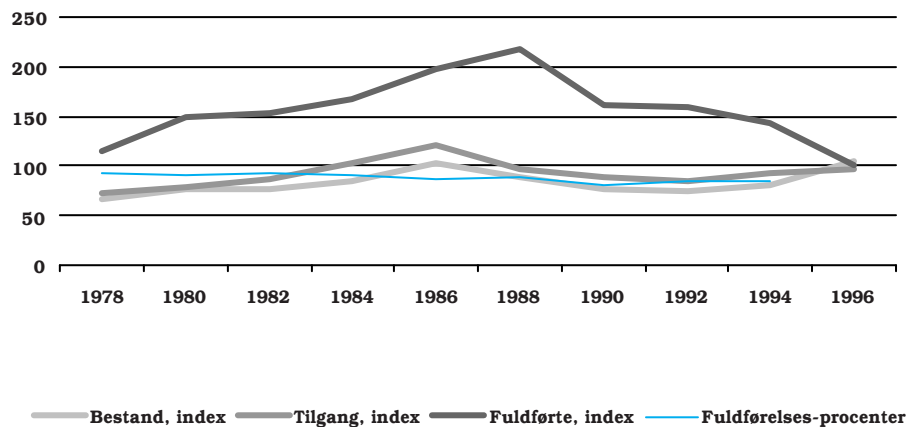
Note 1 : Tal for 1996 viser et fald i bestand, tilgang og fuldførte, som især skyldes at der fra 1.8.95 blev direkte adgang til den nye 3-årige hhx.

Kilde : Danmarks Statistik og egne beregninger.

Det bemærkes, at fuldførelsesprocenten for 1.- 2. skoleperiode ligger højere end for de almene ungdomsuddannelser (der i gennemsnit ligger på ca. 85 procent). Nyeste tendenser tyder på et niveau på over 90 procent. Som for en del andre merkantile og samfundsvidenskabelige uddannelser toppede tilgangen til skoleperioderne i 1988 (før implementeringen af 1991-reformen).

Nærværende analyse ser kun på skoleperioderne. Medtages praktikperioderne ligger fuldførelsesprocenterne på det samlede merkantile studieforløb noget lavere niveau (ca. 75 %)

Figur 1
Tilgang, bestand og fuldførte for merkantil erhvervsuddannelse. Hovedforløb.

Note: Fuldførelsesprocenter er kun tilgængelige til og med 1995.

Tabel 5
Tilgang, bestand og fuldførte for merkantil erhvervsuddannelse

	1978	1980	1982	1984	1986	1988	1990	1992	1994	1996
Bestand	23.675	27.252	27.808	30.251	36.775	31.782	27.431	26.861	29.429	29.004
Bestand, indeks	82	94	96	104	127	110	95	93	101	100
Tilgang	12.027	13.056	14.106	17.035	19.854	15.962	14.578	14.009	15.109	14.696
Tilgang, indeks	82	89	96	116	135	109	99	95	103	100
Fuldførte	9.278	11.889	12.364	13.474	15.790	17.470	12.929	12.862	11.423	11.006
Fuldførte, indeks	84	108	112	122	143	159	117	117	104	100
Fuldførelses-Procenter	92	92	92	90	86	88	81	85	85	

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

For de merkantile hovedforløb er fuldførelsesprocenten lidt lavere end for skoleforløbene med et niveau på ca. 85 procent.

Tabel 6.

Tilgang, bestand og fuldførte for (MVU) HD. (indeks 100 =96)

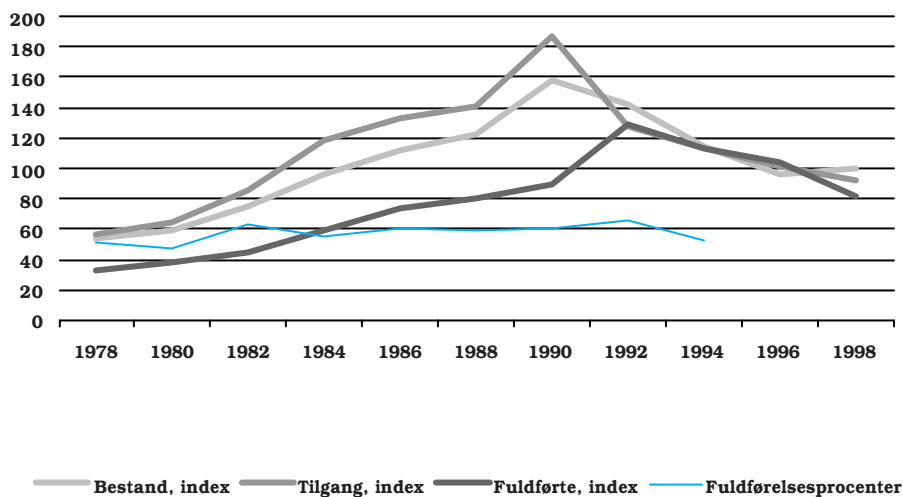
	1978	1980	1982	1984	1986	1988	1990	1992	1994	1996
Bestand	5.201	6.060	7.202	8.828	10.404	12.510	11.408	10.779	9.116	9.317
Bestand, indeks	56	65	77	95	112	134	122	116	98	100
Tilgang	1.862	2.349	2.892	3.788	3.864	4.632	4.189	3.909	3.813	4.535
Tilgang, indeks	41	52	64	84	85	102	92	86	84	100
Fuldførte	592	553	555	645	1.004	997	1.216	1.374	1.231	1.860
Fuldførte, indeks	32	30	30	35	54	54	65	74	66	100
Fuldførelses-Procenter	29	32	28	24	33	36	22	30	22	

Kilde : Danmarks Statistik og egne beregninger.

Tilgangen til HD-studiet toppede i 1988 med over 12.000 studiestartere. Det aktuelle niveau er på godt 9.000.

Figur 2

Tilgang, bestand og fuldførte for MVU HA

Note: Fuldførelsesprocenter er kun tilgængelige til og med 1995.

Det bemærkes, at fuldførelsesprocenten for det samlede HD-forløb ligger så lavt som ca. 25 procent. Målt alene på 1. del er gennemførelsen højere (ca. 40 procent).

Tabel 7
Tilgang, bestand og
fuldførte ved HA.

	1978	1980	1982	1984	1986	1988	1990	1992	1994	1996	1998
Bestand	2.275	2.510	3.176	4.045	4.702	5.141	6.643	5.984	4.824	4.232	4.378
Bestand. Indeks	52	57	73	92	107	117	152	137	110	97	100
Tilgang	871	993	1.307	1.806	2.029	2.155	2.856	1.954	1.729	2.398	2.189
Tilgang. Indeks	40	45	60	83	93	98	130	89	79	110	100
Fuldførte	422	486	568	749	942	1.022	1.134	1.641	1.441	1.249	976
Fuldførte Indeks	43	50	58	77	97	105	116	168	148	128	100
Fuldførelses- Procenter	51	47	63	55	60	60	60	66	53		

Note 1 : Bestandstallet for 1998 er et skøn, der beror på den eksisterende optælling korrigeret for den erfaringsmæssige historiske tilretning.

Kilde : Danmarks Statistik og egne beregninger.

HA-tilgangsstigningen i perioden 1978-90 var dramatisk. Stigningen var både et resultat af de unges præferencer og en politisk prioritering af udbygning af kapaciteten på det, der blev betragtet som beskæftigelsesfag.

Tabel 8
Tilgang, bestand og
fuldførte for socialpæ-
dagoger.

	1978	1980	1982	1984	1986	1988	1990	1992	1994	1996	1998
Bestand	1.527	1.210	1.203	1.128	926	875	1.087	1.255	1.565	1.977	2.083
Bestand. Indeks	73	58	58	54	44	42	52	60	75	95	100
Tilgang	567	482	446	406	317	338	401	446	642	628	684
Tilgang. Indeks	83	70	65	59	46	49	59	65	94	92	100
Fuldførte	582	574	368	371	317	244	237	327	382	432	565
Fuldførte Indeks	103	102	65	66	56	43	42	58	68	76	100
Fuldførelses- Procenter	88	90	90	81	83	81	85	88	86		

Note 1 : Bestandstallet for 1998 er et skøn, der beror på den eksisterende optælling korrigeret for den erfaringsmæssige historiske tilretning.

Kilde : Danmarks Statistik og egne beregninger.

Fuldførelsesprocenten på socialrådgiverstudiet ligger normalt på ca. 90 procent. Man kunne måske have forventet, at de små tilgangsår i 1980'erne ville have højere fuldførelsesprocent end de højere tilgangsår i 1970'erne og 1990'erne. Men det omvendte synes at være tilfældet. En væsentlig forklaringsfaktor kan være at der i 80'erne ikke var så positive forventninger til senere beskæftigelse. Dette har ændret sig i 1990'erne, hvor beskæftigelsesudsigterne vurderes meget positivt (jf. nedenfor).

Tabel 9

Tilgang, bestand og fuldførte for samfundsvidenskabelige grunduddannelser.

	1978	1980	1982	1984	1986	1988	1990	1992	1994	1996	1998
Bestand	541	614	781	797	1.435	2.241	3.107	3.257	3.736	3.793	*
Bestand. Indeks	14	16	21	21	38	59	82	86	98	100	*
Tilgang	505	430	548	568	1.017	1.094	1.549	1.259	1.461	1.485	1.571
Tilgang. Indeks	34	29	37	38	68	74	104	85	98	100	106
Fuldførte	370	355	410	453	411	512	781	968	802	325	335
Fuldførte Indeks	114	109	126	139	126	158	240	298	247	100	103
Fuldførelses-Procenter	91	82	81	78	70	54	77	70	72		

Note: * Tallene er udeladt, idet de nyeste tal fra Danmarks Statistik erfaringsmæssigt bliver kraftigt ændret det efterfølgende år.

Kilde : Danmarks Statistik og egne beregninger.

De samfundsvidenskabelige grundudd/basisudd. ved RUC og AUC har tredoblet deres tilgang i de sidste 20 år. Fuldførelsesprocenten viste faldende tendens.

Tabel 10

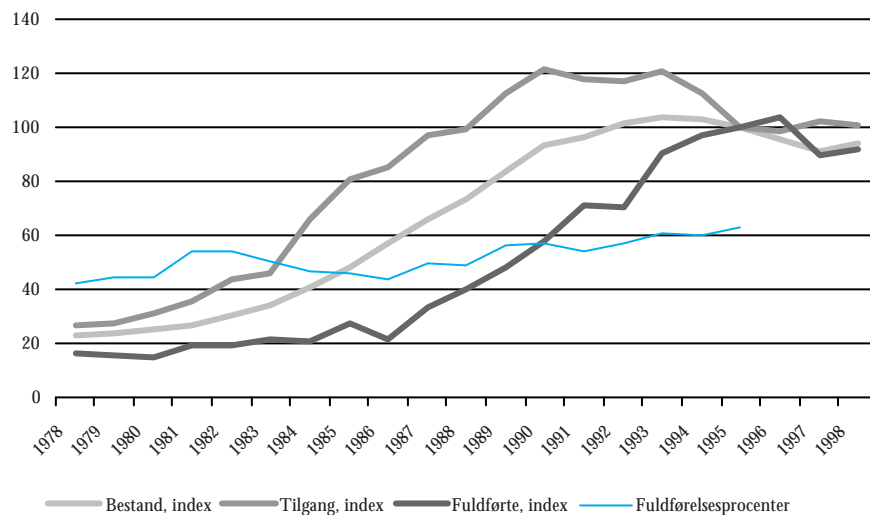
Tilgang, bestand og fuldførte for jura, kandidat.

	1978	1980	1982	1984	1986	1988	1990	1992	1994	1996	1998
Bestand	3.959	3.689	3.766	4.062	4.212	4.384	4.496	4.553	4.934	5.141	5.072
Bestand. Indeks	78	73	74	80	83	86	89	90	97	101	100
Tilgang	733	709	797	910	884	979	1.040	895	1.042	1.104	1.076
Tilgang. Indeks	68	66	74	85	82	91	97	83	97	103	100
Fuldførte	417	392	442	412	441	545	595	364	524	514	693
Fuldførte Indeks	60	57	64	59	64	79	86	53	76	74	100
Fuldførelses-Procenter	40	47	55	52	54	58	65	56	59		

Kilde : Danmarks Statistik og egne beregninger.

Juras fuldførelsesprocent er steget fra et niveau på under 40 procent i 1978 til ca. 60 procent i midten af 1990'erne. Nyeste tendenser tyder på et niveau, der nærmer sig 2/3. Den lave fuldførelsesprocent i begyndelsen af perioden havde sammenhæng med, at årgangene i 1970'erne var startet på jurastudiet under fri adgang uden adgangskvotienter.

Figur 3
Tilgang, bestand og
fuldførte for økonomi,
kandidat.

Note: Fuldførselsprocenter er kun tilgængelige til og med 1995.

Tabel 11

Tilgang, bestand og fuldførte for økonomi, kandidat.

	1978	1980	1982	1984	1986	1988	1990	1992	1994	1996	1998
Bestand	2.758	2.974	3.665	4.855	6.735	8.700	11.026	11.961	12.200	11.912	11.676
Bestand. Indeks	24	25	31	42	58	75	94	102	104	102	100
Tilgang	701	807	1.121	1.699	2.195	2.549	3.116	3.004	2.900	2.849	2.923
Tilgang. Indeks	24	28	38	58	75	87	107	103	99	97	100
Fuldførte	324	284	379	409	420	770	1.120	1.350	1.858	2.117	1.870
Fuldførte Indeks	17	15	20	22	22	41	60	72	99	113	100
Fuldførelses- Procenter	43	45	54	47	44	49	57	57	60		

Kilde : Danmarks Statistik og egne beregninger.

Tabel 9 omfatter både cand. polit., cand. oecon. og cand. merc. (overbygning på HA). Som for jura er fuldførelsesniveauet steget fra godt 40 procent til ca. 60 procent.

Tabel 12

Tilgang, bestand og fuldførte for Ph.d., samfund. (Før 1990 licenti- at)

	1978	1980	1982	1984	1986	1988	1990	1992	1994	1996	1998
Bestand	67	71	82	55	80	126	194	243	305	439	486
Bestand. Indeks	14	15	17	11	16	26	40	50	63	90	100
Tilgang	12	9	12	8	25	48	48	56	97	172	112
Tilgang. Indeks	11	8	11	7	22	43	43	50	87	154	100
Fuldførte	1	3	3	6	3	1	3	20	23	27	14
Fuldførte Indeks	7	21	21	43	21	7	21	143	164	193	100
Fuldførelses- Procenter	45	100	77	76	82	5	14	67	43		

Kilde : Danmarks Statistik og egne beregninger.

Ph.d. tallene er endnu så små, at fuldførelsesprocentberegningerne ikke er statistisk signifikante.

Arbejdsstyrke og ledighed i historisk perspektiv

HK-uddannelsernes arbejdsstyrke er siden 1980 vokset med mere end 100.000. I nedenstående beregning, der stammer fra en AKF-analyse, er ganske vist medtaget de personer, der er i arbejdsstyrken med hhx som højeste uddannelse. Selv når de tages ud, er der dog tale om en betydelig stigning.

Tabel 13

Samlede ledighedsprocenter for faglærte, handel og kontor mv. i perioden 1980-1996.

	Arbejdsstyrke		Ledighedsprocenter					Arbejdsstyrke	
	1980	1980	1985	1990	1993	1995	1996	1996	
Faglærte, i alt	810.537	6,3	5,2	7,8	10,4	7,0	6,2	1.044.177	
Handel & Kontor	340.327	4,7	5,9	7,6	10,4	7,6	6,7	455.507	
Kontor og adm.	187.383	3,3	4,8	6,2	9,2	7,5	6,7	223.624	
Detailhandel	131.722	6,4	7,3	9,1	11,7	8,5	7,4	153.431	
Engros & handel	6.636	6,3	5,0	7,3	9,3	5,2	4,5	19.449	
hhx mv.	14.586	6,0	6,9	9,8	11,0	6,8	5,8	59.003	

Kilde : AKF

Inden for gruppen af faglærte har ledighedsudviklingen for HK været lidt mere ufavorabel end for gruppen som helhed. Bortset fra 1980 har ledigheden været lidt højere blandt HK'erne end gennemsnittet af hele gruppen. Samtidig har HK-gruppen dog fortsat haft en ledighed, der lidt lavere end den samlede arbejdsstyrke. I 1996 var den 6,7 procent mod de faglærtes 6,2 procent og hele arbejdsstyrkens på 7,5 procent. De HK-uddannede inden for detailhandel har haft det højeste ledighedsniveau. I øvrigt har gruppen været underlagt den almindelige konjunkturudvikling, hvor ledigheden toppede i 1993 med over 10 procent.

Arbejdsstyrke og ledighedsprocenter 1980-1986

Inden for MVU-gruppen har de samfundsvidenskabelige uddannelser mere end fordoblet sin arbejdsstyrke. Den erhvervsøkonomiske gruppe er vokset lidt mere end socialrådgiverne.

Også på dette niveau ligger ledigheden lidt højere end for MVU-gruppen som helhed. I de senere år er ledigheden faldet betydeligt for begge grupper.

Tabel 14

Samlede ledighedsprocenter for MVU, Samfundsvid.

	Arbejdsstyrke		Ledighedsprocenter					Arbejdsstyrke	
	1980	1980	1985	1990	1993	1995	1996	1996	
Faglærte, i alt	810.537	6,3	5,2	7,8	10,4	7,0	6,2	1.044.177	
MVU, Samf.videnskab	15.882	3,4	4,4	4,9	5,9	4,2	3,8	33.249	
HA-HD, samf. bach.	10.896	2,1	2,9	4,4	6,2	4,7	4,0	24.390	
Socialrådgiver	4.986	6,3	7,7	6,1	5,4	2,8	3,3	8.859	

Kilde : AKF

I LVU-gruppen er arbejdsstyrken blevet mere end næsten tredoblet. Ledigheden har ligget lavest blandt juristerne, hvor den i 1996 var nede på under 3 procent.

Tabel 15.
Samlede ledighedsprocenter for LVU, Samfundsvid.

	Arbejdsstyrke		Ledighedsprocenter					Arbejdsstyrke
	1980	1980	1985	1990	1993	1995	1996	1996
Faglærte, i alt	810.537	6,3	5,2	7,8	10,4	7,0	6,2	1.044.177
LVU, Samf.videnskab	14.609	2,0	3,3	4,4	6,0	4,4	3,9	37.405
Økonom, mv.	4.549	1,0	1,4	3,6	6,8	4,7	4,2	16.601
Politolog	806	3,5	5,1	5,6	7,4	5,7	4,8	2.534
Samf, RUC+AUC	186	8,6	10,0	9,7	10,9	6,7	6,2	1.812
Jurist	7.462	1,5	2,5	3,7	4,0	3,3	2,9	12.270
Psykolog mv.	1.606	5,2	9,0	6,8	7,6	5,2	4,3	4.188

Kilde : AKF

For at få de nyeste ledighedstendenser med vises nedenfor tabeller fra AC's a-kasse. Det kan bemærkes, at ledighedsprocenterne omfatter ledighedsberørte og derfor ligger på et højere niveau end de ovenfor beregnede tal, der bygger på DS-registre.

Tabel 16
Antal ledighedsberørte i procent af antal forsikrede år for år.

	1987	1990	1993	1996	1999
Mag.. samf.	17,8	15,3	15,3	12	10,5
Jurist	6,8	10,6	9,4	5,9	4,5
Økonom	3,4	7,4	9,7	6,7	3
Samf.. am.	8	10,9	17,4	11,1	6,9
Cand.. merc.	7,1	14,8	17,4	8,6	5,1
HA	11,1	16,4	22,8	13,9	6,1
HD	3	5,3	6,4	4,3	2,7
Bach. Samf.				28,1	14

Note : Tal med grønt indikerer, at de kun omfatter medlemmer af civiløkonomernes A-kasse

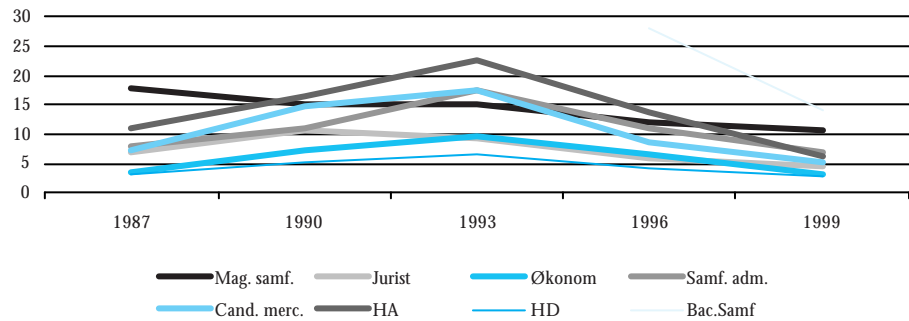
Kilde : AC's ledighedsstatistik

Af tabel 14 ses det, at udviklingen fra 1987 viser markante ændringer. Især mag. samf. (sociologer mv.) udviser en faldende tendens, hvorimod økonomgruppen på trods af udsving, i 1999 er tilbage på niveauet for 1987. Samf. adm. (forvaltningsuddannelserne) var i 1993 meget høj med en ledighedsprocent på 17,4 procent for i 1999 at falde under niveauet fra 1987.

De store udsving i cand. merc., HA og HD kan til skyldes, at uddannelsesretninger, der klart retter sig mod den private sektor som regel oplever større konjunktursvingninger på arbejdsmarkedet. Som det ses, er disse faldet til et niveau som de øvrige. HD har endda med 2,7 procent den laveste ledighed i 1999.

De samme data er illustreret i figur 4.

Figur 4.
Antal ledighedsberørte i procent af antal forsikrede år for år fordelt på faggrupper.

Fremskrivninger – mulige mis/matcher

På trods af de små ungdomsårgange ligger kandidatproduktionen for de fleste uddannelser relativt stabilt i de næste 20 år ifølge Undervisningsministeriets uddannelsesprognosemodel.

På grund af erhvervsuddannelsesreformen (der implementeres i 2001) og deraf følgende usikkerhed er de merkantile uddannelser ikke medtaget i fremskrivningen. Det kan dog nævnes, at tidligere fremskrivninger for HK-gruppen viser en stagnerende samlet arbejdsstyrke. Selvom beskæftigelsesandelene fortsat forventes at falde til fordel for de videregående uddannede, kan der ikke mindst på grund af et betydeligt erstatningsbehov i den offentlige sektor (en relativt høj andel af HK'ere bl.a. i den kommunale sektor vil trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet) regnes med rimelige beskæftigelsesudsigter.

Tabel 17
Fremskrivning af antal
fuldførte 1999-2019
(1998 basisår)

	1998	1999	2000	2001	2004	2007	2010	2013	2016	2019
KVU Merk. udd	1.624	1.844	1.933	2.077	1.977	1.855	1.870	1.968	2.089	2.163
HA	1.441	1.636	1.695	1.768	1.701	1.598	1.623	1.730	1.858	1.936
HD	1.143	1.090	1.023	980	914	882	864	863	879	906
Socialrådgiver	571	558	579	590	585	564	551	561	581	603
Erhvervsøkonomi	1.054	969	934	916	1.008	1.002	950	949	994	1.058
Økonomi	314	268	241	236	246	256	247	243	249	264
Samfund	415	341	311	299	333	361	365	363	372	390
Jura	523	537	602	614	701	713	684	683	715	762
Erhvervsprog	279	231	173	157	149	143	137	133	137	145
Samfund Ph.d.	10	12	13	11	12	14	14	14	14	14

Kilde : Danmarks Statistik og egne beregninger.

Da der ikke er noget specielt stor erstatningsbehov for ældre årgange, vil de fleste arbejdsstyrker vokse betydeligt i de næste 20 år. Stigningen er ikke mere kraftig end, at den relativt gunstige ledighedssituation ved 1990'ernes slutning kan opretholdes.

Det er f.eks. beregnet i DJØF, at der blot skal skabes 1350 jobs om året til denne gruppe for at opretholde en nuværende balancesituation. Den faktiske jobskabelsesvækst har ligget på over 1500 om året i de senere år. De gunstige fremtidsudsigter

hænger sammen med den tidligere nævnte store fleksibilitet på det merkantile og samfundsvidenskabelige arbejdsmarked.

Tabel 18
Arbejdsstyrkefremskrivning for perioden 1997-2018.

	1997	1998	1999	2000	2003	2006	2009	2012	2015	2018
Jurister	12.275	12.600	12.923	13.313	14.603	15.963	17.155	18.108	18.952	19.778
Cand. merc	8.588	9.532	10.405	11.237	13.747	16.400	18.888	21.193	23.444	25.807
Økonomi	5.423	5.671	5.877	6.056	6.570	7.090	7.553	7.927	8.186	8.438
Samfund	2.613	2.984	3.293	3.570	4.359	5.235	6.104	6.908	7.683	8.454
Socialrådg.	8.926	9.468	9.918	10.385	11.709	12.807	13.626	14.234	14.763	15.357
HD	20.677	21.470	22.196	22.831	24.349	25.338	25.987	26.501	26.936	27.368

Kilde : Danmarks Statistik og egne beregninger.

Bilag

Uddannelsesgruppering.

KVU	Korte videregående uddannelser.
MVU	Mellemlange videregående uddannelser.
LVU	Lange videregående uddannelser.
Mag. samf.	Kandidatretninger indenfor kultursociologi, antropologi, samfundsfag og aktuarer.
Jurist	Cand. jur.
Økonomi	Cand. oecon., cand. polit. og scient. oecon.
Samf. adm.	Cand. scient. pol., cand. rer. soc., cand. tech. soc., cand. scient. adm., cand. adm. pol., cand. negot., cand. comm., cand. samf. og cand. scient. soc.
Cand.merc.	Cand. merc., cand. merc. aud. og cand. merc. int.
HA	Alle retninger indenfor HA-uddannelserne.
HD	Alle retninger indenfor HD-uddannelserne.
Bac. samf.	Bacheloruddannelse indenfor det samfunds-videnskabelige område.

